

COLLEGEVOORSTEL

ZAAKNUMMER : 4101-2016

INTEGRALE ADVISERING : Roelof Ekkelenkamp

PORTEFEUILLEHOUDER : Dhr. W.J.M. (Wout) Wagenmans

VOOR INFORMATIE : Vincent Breen

ONDERWERP EN BESTUURSSAMENVATTING

De provincie Overijssel verzoekt een uitspraak te doen over het toe te passen ruimtelijk instrument voor uitvoering en borging van Natura-2000 maatregelen rond het Boetelerveld. Concreet is de vraag of de gemeente een voorkeur heeft voor een bestemmingsplan (bevoegdheid gemeenteraad) of een provinciaal inpassingsplan (bevoegdheid Provinciale Staten). Voorgesteld wordt in deze situatie te kiezen voor een provinciaal inpassingsplan, tenzij het ruimtelijk plan het sluitstuk blijkt te zijn van het nu lopende gebiedsproces. Belangrijkste reden hiervoor is een helder onderscheid te houden tussen het lopende vrijwillige gebiedsproces dat door de gemeente Raalte wordt getrokken en het meer dwingende wettelijke proces van het ruimtelijk plan. Bij een bestemmingsplan zou de gemeente gelijktijdig voor het vrijwillige en wettelijke traject verantwoordelijk zijn, hetgeen tot onduidelijkheid kan leiden bij grondeigenaren.

BESLISPUNTEN

1. Te kiezen voor een provinciaal Inpassingsplan (PIP) als ruimtelijk instrument voor de borging van Natura-2000 / PAS-maatregelen rond het Boetelerveld, tenzij blijkt dat het ruimtelijk instrument het sluitstuk is van het vrijwillige gebiedsproces.
2. De concept-antwoordbrief op het verzoek van Gedeputeerde Staten van Overijssel gedurende 2 weken voor de gemeenteraad ter inzage te leggen.
3. Bij geen reactie van de gemeenteraad de onder 2. genoemde brief aan GS te versturen.

BESLUIT

Conferentie 6.6.2016

INLEIDING

Context

De gemeente Raalte is sinds 2013 trekker van het gebiedsproces rond Natura 2000 gebied het Boetelerveld. Rond dit gebied zijn in het kader van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) diverse maatregelen nodig teneinde gewenste habitattypen op niveau te houden of in oppervlak of kwaliteit te verbeteren/vergroten. Op verzoek van de provincie Overijssel organiseren wij in nauwe

samenwerking met het Waterschap, LTO Salland, gemeente

Hellendoorn en Landschap Overijssel een proces dat moet leiden tot uitvoering van de PAS maatregelen. Het gaat dan bijv. om:

- verondieping of demping van sloten in een 'bufferzone' rond het natuurgebied zodat een hogere grondwaterstand wordt bereikt;
- maatregelen in het natuurgebied zoals het dempen van greppels en kappen van bos (om verdamping te verminderen);
- een aangepaste wijze van bemesten als alternatief voor het stopzetten van bemesting op enkele percelen (dit wordt evenwichtsbemesting genoemd).

De provincie is eindverantwoordelijk voor het realiseren van de maatregelen, maar belegt waar mogelijk de gebiedsprocessen bij een lokale partij (kan een gemeente, waterschap, maar ook LTO of een terrein beherende organisatie zijn).

Stand van zaken

Het proces bevindt zich in de planfase en loopt ten opzichte van andere gebieden in Overijssel voorop (hoewel de voorsprong minder wordt). Het project bestaat op dit moment uit 3 deelprojecten:

1. Een 3-jarige proef met evenwichtsbemesting als mogelijk alternatief voor het geheel stopzetten van bemesting op een aantal percelen (2016 is het laatste jaar van de proef).
2. Een kavelruil in een groot gebied (tot aan de Sallandse Heuvelrug in de gemeenten Hellendoorn en Rijssen-Holten) met enerzijds als doel de landbouwstructuur in het gebied te verbeteren en anderzijds grond in beweging te krijgen zodat kansen voor realisatie van de PAS-maatregelen ontstaan rond het Boetelerveld.
3. Een onderzoek naar de effecten die de PAS-maatregelen hebben op het landbouwkundig gebruik van de percelen in de bufferzone en de taxatie van eventuele schade die ontstaat door die maatregelen.

Het gebiedsproces is een proces op basis van vrijwilligheid. Door gevolgen van de PAS-maatregelen goed in beeld te brengen en alternatieven te bieden aan eigenaren met percelen in de bufferzone proberen wij op vrijwillige basis overeenstemming met grondeigenaren te bereiken. Recent zijn door de provincie Overijssel twee agrarische bedrijven in het gebied aangekocht (deze ondernemers zetten hun bedrijf elders voort). Samen met mogelijkheden die via de kavelruil ontstaan vertrouwen wij er op dat het vrijwillige proces slaagt. Ook voor agrariërs in de omgeving is het van belang dat duidelijkheid ontstaat rond dit natuurgebied. De afgelopen jaren kenmerken zich door onzekerheid rond de mogelijkheden/beperkingen voor ondernemers in de omgeving. Duidelijkheid is voor zowel natuur- als landbouwbelangen gewenst.

Vraag van GS: keuze ruimtelijk instrumentarium

Ondanks dat door ons (en ook door de provincie) volledig wordt ingezet op realisatie van maatregelen op basis van vrijwilligheid, is uitvoering van de maatregelen niet vrijblijvend. Uiteindelijk geldt een dwingende wettelijke plicht om de PAS-maatregelen tijdig uit te voeren. De provincie moet met dit scenario rekening houden en borgen dat de maatregelen tijdig worden uitgevoerd. Sommige maatregelen passen niet in het geldende bestemmingsplan. Verder moet er in het uiterste geval van het niet bereiken van overeenstemming met een grondeigenaar een mogelijkheid zijn te onteigenen. Een bestemmingsplan of provinciaal inpassingsplan is in dat geval nodig als onteigeningstitel. Wij gaan er vanuit niet in die situatie terecht te komen. Dit is echter wel de reden dat nu al nagedacht

moet worden over het in te zetten ruimtelijk instrumentarium, terwijl de uiterste deadline voor het treffen van de maatregelen pas in 2021 ligt.

Er zijn twee mogelijkheden:

- Een bestemmingsplan maken waarin uitvoering van maatregelen mogelijk wordt gemaakt en wordt geborgd dat deze in stand worden gehouden (bevoegdheid: gemeenteraad);
- Een provinciaal inpassingsplan maken met de zelfde inhoud (bevoegdheid: Provinciale Staten).

De provincie vraagt om onze voorkeur in deze.

BEOOGD EFFECT

Beoogd wordt een keuze te maken tussen een bestemmingsplan (BP) of provinciaal inpassingsplan (PIP) voor uitvoering en borging van PAS-maatregelen rond het Boetelerveld.

ARGUMENTEN

1. *Kiezen voor Provinciaal Inpassingsplan (PIP), tenzij het ruimtelijk plan het sluitstuk blijkt van het vrijwillige gebiedsproces*

Relevante verschillen tussen BP en PIP zijn door de provincie helder in het bijgevoegde verzoek uiteengezet. Hoewel het logisch is dat de provincie vanwege de wettelijke plichten rond Natura 2000 deze stap zet, valt het naar grondeigenaren moeilijk uit te leggen dat tijdens een vrijwillig traject een eerste formele stap wordt gezet voor een mogelijk dwingend traject, ook al wijst alles er op dat dit niet nodig zal zijn. Dit is een belangrijk aspect om mee te wegen in de te maken keuze.

Normaal gesproken zouden wij niet snel adviseren een bevoegdheid die primair bij de gemeente ligt (namelijk het vaststellen van bestemmingsplannen) aan de provincie over te laten. De sturingsfilosofie van de provincie gaat er ook vanuit dat de provincie slechts in uitzonderlijke gevallen tot opstellen van een PIP overgaat. Een PIP treedt in de plaats van het gemeentelijk bestemmingsplan.

Wij adviseren u in dit geval te kiezen voor een PIP om de volgende redenen:

- Hiermee ontstaat een helder onderscheid: de gemeente Raalte trekt het vrijwillige traject, de provincie het wettelijke (dwingende) traject. Een BP zou betekenen dat wij voor beide trajecten verantwoordelijk zijn. Dat lijkt ons naar het gebied toe moeilijk uit te leggen. Dit is voor ons de belangrijkste overweging;
- Het ruimtelijk plan overschrijdt de gemeentegrens. De provincie kan eenvoudig één PIP grensoverschrijdend vaststellen. Een BP zou door twee raden moeten worden vastgesteld en zou tot verschillende systematiek of inhoudelijke keuzes kunnen leiden. Eén plan is voor inwoners overzichtelijk;
- Planschaderisico's en plankosten liggen in het geval van een PIP bij de provincie. Hierover hoeven geen bijzondere afspraken te worden gemaakt, tenzij de input die vanuit de gemeente nodig is uitzonderlijk hoog is.

De gemeente Hellendoorn stelt zich (op ambtelijk niveau) op hetzelfde standpunt. Gedachte is om in een gezamenlijke projectgroep de provincie van inhoudelijke input te voorzien.

Mocht blijken dat het ruimtelijk plan pas in procedure wordt gebracht nadat overeenstemming met grondeigenaren bereikt is dan ontstaat een andere situatie. Het nadeel van een parallel lopend

vrijwillig en wettelijk proces valt dan weg. In dat geval lijkt het logisch voor een bestemmingsplan te kiezen.

2. en 3. Reactie naar GS versturen na reactiemogelijkheid gemeenteraad

Gedeputeerde Staten vragen uw college om een reactie. Het gaat hier echter om een bevoegdheid van de gemeenteraad. Door de concept-antwoord brief twee weken voor de raad ter inzage te leggen heeft de raad de mogelijkheid het onderwerp te agenderen indien hij niet achter deze afweging staat. Een alternatief is de raad om een formeel besluit te vragen. Dat lijkt gelet op de vraag die gesteld wordt een wat zwaar middel. Deze aanpak is met de griffier afgestemd.

KANTTEKENINGEN

N.v.t.

FINANCIËN

De provincie geeft in het verzoek aan bereid te zijn kosten van gemeentelijke inzet te vergoeden indien dit hoger is dan op basis van reguliere afstemming mag worden verwacht. Op voorhand hebben wij niet de verwachting dat onze inzet uitzonderlijk hoog zal zijn.

VERVOLG

Het gebiedsproces duurt langer dan voorzien (wet van de remmende voorsprong). Dit brengt ook extra kosten mee. Een afzonderlijk collegevoorstel over een verlengingsaanvraag en aanvullende subsidie bij de provincie volgt op korte termijn. Dat kan verder los worden gezien van dit besluit over het ruimtelijk instrumentarium.

COMMUNICATIE

De keuze voor een BP of PIP is niet iets om specifiek over te communiceren. Zodra gestart wordt met de PIP-procedure is het wel van belang goed aan eigenaren in het gebied uit te leggen hoe deze stap zich verhoudt tot het vrijwillige proces.

BIJLAGEN

Bijlage	Brief provincie Overijssel over keuze PIP of BP
Uitg. document	Concept-reactie op verzoek keuze PIP of BP